

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

13 лютого 2019 р.

Київ

№ 91-р

Про визнання підтримки суб'єкта господарювання, зазначеної в повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону

Антимонопольний комітет України, розглянувши повідомлення про нову державну допомогу, надіслане листом Департаменту інфраструктури Харківської міської ради № 3851/0/78-18 від 02.11.2018 (вх. № 911-ПДД від 07.11.2018) (далі – Повідомлення), яке було подано на виконання пункту 2 розділу 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за формою, що передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлення про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13.09.2018 № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.11.2018 за № 1337/32789); та лист із додатковою інформацією до Повідомлення № 4485/0/78-18 від 27.12.2018 (вх. № 5-01/114 від 03.01.2019),

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) Листом від 02.11.2018 № 3851/0/78-18 (вх. № 911-ПДД від 07.11.2018) Департаментом інфраструктури Харківської міської ради відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про нову державну допомогу.
- (2) Антимонопольним комітетом України листом від 20.11.2018 № 500-29/05-15383 Повідомлення залишено без руху та запитано додаткову інформацію. Листом від 27.12.2018 № 4485/0/78-18 (вх. № 5-01/114 від 03.01.2019) Департаментом інфраструктури Харківської міської ради надано додаткову інформацію до Повідомлення.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (3) Харківська міська рада (61200, м. Харків, майдан Конституції, 7, ідентифікаційний код юридичної особи 04059243).

2.2. Отримувач підтримки

- (4) Комунальне підприємство «Тролейбусне депо № 2» (далі – КП «Тролейбусне депо № 2») (61105, м. Харків, вул. Ньютона, 5, ідентифікаційний код юридичної особи 37766007).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (5) Метою (ціллю) підтримки є:

- сприяння окремим видам господарської діяльності;
- впровадження інвестиційного проекту «Оновлення тролейбусного парку м. Харків».

2.4. Очікуваний результат

- (6) Підвищення комфорту й безпеки пасажирських перевезень.
 (7) Забезпечення можливості перевезення пасажирів з обмеженими фізичними можливостями.
 (8) Поліпшення транспортної мобільності населення міста.

2.5. Форма підтримки

- (9) Гарантія.

2.6. Обсяг підтримки

- (10) Місцева гарантія забезпечує виконання зобов'язань позичальника за кредитним договором, укладеним із кредитором, основними умовами якого є:
 обсяг та валюта кредиту – 10 000 000 євро або еквівалент національної валюти за офіційним курсом Національного банку України на дату зарахування коштів на рахунок позичальника;
 строк кредиту – 12 років;
 гарантія покриває 100 відсотків кредитної суми.
 Плата позичальника за отримання місцевої гарантії встановлена в розмірі однієї гривні в місяць на строк надання кредиту.

2.7. Підстава для надання підтримки

- (11) Бюджетний кодекс України.
 (12) Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».
 (13) Закон України «Про міський електричний транспорт».
 (14) Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання місцевих гарантій».
 (15) Рішення 12 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 19.04.2017 № 645/17 «Про надання згоди комунальному підприємству «Тролейбусне депо № 2» на участь в інвестиційному проекті «Оновлення тролейбусного парку м. Харкова».
 (16) Рішення 21 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 22.08.2018 № 1216/18 «Про надання згоди комунальному підприємству «Тролейбусне депо № 2» на укладення кредитного договору з Європейським банком реконструкції та розвитку на придбання тролейбусів під гарантію Харківської міської ради».
 (17) Кредитний договір між КП «Тролейбусне депо № 2» та Європейським банком реконструкції та розвитку від 28.09.2018 на придбання тролейбусів під гарантію (далі – Кредитний договір).

- (18) Наказ Міністерства фінансів України від 24.10.2018 № 853 «Про погодження обсягу та умов надання місцевої гарантії Харківською міською радою у 2018 році».
- (19) Проект договору гарантії, відшкодування та підтримки проекту між Харківською міською радою та Європейським банком реконструкції та розвитку.

2.8. Тривалість підтримки

- (20) 01.01.2019 – 31.12.2031.

3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО УМОВ НАДАННЯ ПІДТРИМКИ

- (21) Місцева гарантія Харківської міської ради надається для забезпечення боргових зобов'язань КП «Тролейбусне депо № 2» за кредитним договором для реалізації інвестиційного проекту «Оновлення тролейбусного парку м. Харкова» (далі – Проект), метою якого є розвиток комунальної інфраструктури.
- (22) Умовами Кредитного договору передбачається закупівля нових низькопідлогових тролейбусів та пов'язане сервісне й діагностичне обладнання шляхом відкритого міжнародного тендера.
- (23) Оновлення рухомого складу електротранспорту КП «Тролейбусне депо № 2» забезпечить створення екологічних, безпечних та комфортних умов перевезень пасажирів у місті. Проект передбачає придбання 64 одиниць нових сучасних низькопідлогових тролейбусів для заміни 64 застарілих та зношених тролейбусів.
- (24) Наявний тролейбусний парк КП «Тролейбусне депо № 2» обслуговує 12 міських тролейбусних маршрутів та налічує 120 одиниць рухомого складу електротранспорту, з яких 83 відпрацювали свій нормативний термін експлуатації, у тому числі в яких зношені рамна конструкція, вузли, агрегати та навісне обладнання. Середній вік зазначених тролейбусів становить понад 9,4 року. У КП «Тролейбусне депо № 2» знаходиться в наявності тролейбуси такого віку: до 5 років – 0 одиниць, від 5 до 10 років – 37 одиниць, від 10 до 15 років – 51 одиниця, та більше 15 років – 32 одиниці.
- (25) Нові тролейбуси будуть більш енергоефективними й матимуть вищий рівень комфорту для пасажирів та водіїв. Крім цього, оновлення наявного тролейбусного парку позитивно впливатиме на довкілля завдяки тому, що пасажирів пересядуть із приватних автомобілів і автобусів у громадський електротранспорт.
- (26) Місцева гарантія забезпечує виконання зобов'язань позичальника за Кредитним договором, укладеним із кредитором, основними умовами якого є:
- обсяг та валюта кредиту – 10 000 000 євро або еквівалент національної валюти за офіційним курсом Національного банку України на дату зарахування коштів на рахунок позичальника, у тому числі:
8 000 000 євро – за рахунок капітальних ресурсів Європейського банку реконструкції та розвитку (далі – ЄБРР);
2 000 000 євро – за рахунок капітальних ресурсів ЄБРР із фонду чистих технологій;
 - строк кредиту – 12 років (включаючи пільговий період до 2 років), погашення здійснюється рівними платежами кожні шість місяців (20 платежів);
 - плата за користування залученими коштами від ЄБРР складається з двох частин:
шестимісячна ставка Euribor плюс маржа в розмірі не більше 6 відсотків на рік із можливістю зниження або підвищення залежно від кредитного рейтингу міста Харкова

та досягнення позичальником показників фінансових коефіцієнтів, які задовольняють ЄБРР;

0,75 відсотка на рік – плата за користування залученими коштами від ЄБРР із Фонду чистих технологій;

плата за користування залученими коштами здійснюється у строки та разом з платежами погашення кредиту згідно з умовами, встановленими договором.

(27) Місцева гарантія діє протягом строку дії Кредитного договору (12 років). Плата позичальника за отримання місцевої гарантії встановлена в розмірі однієї гривні в місяць на строк надання кредиту. Позичальника звільнено від зобов'язання надавати майнове або інше забезпечення виконання зобов'язань за місцевою гарантією.

(28) Статтею 3.01 Кредитного договору передбачено, що позичальник (КП «Тролейбусне депо № 2») повинен використовувати всі суми, позичені ним за цим Договором на фінансування Проекту.

(29) Статтею 5.01 Кредитного договору передбачено, що позичальник (КП «Тролейбусне депо № 2») виконує Проект відповідно до плану реалізації Проекту, який надано позичальником ЄБРР, зі всіма змінами, погодженими ЄБРР у письмовій формі, і забезпечує використання фінансування згідно з планом фінансування виключно на Проект.

(30) Відповідно до статті 5.08 Кредитного договору, крім випадків, коли інше погоджено з ЄБРР, позичальник (КП «Тролейбусне депо № 2») має забезпечити, щоб усі товари, роботи, послуги, необхідні для Проекту та які мають фінансуватися за рахунок коштів кредиту, закуповувалися відповідно до принципів та правил ЄБРР щодо закупівель та застосовувалися такі правила:

- товари, роботи та послуги (крім послуг консультантів, які включені відповідно до статті 5.08 (с)), закуповуються через відкритий тендер;
- у цілях підпункту (а) цієї статті, процедури проведення відкритого тендера, викладені в розділі 3, статтях 1, 2 та 3 принципів та правил ЄБРР щодо закупівель;
- консультанти, які будуть найняті на роботу позичальником для надання допомоги в проведенні Проекту, будуть обрані відповідно до процедур, що викладені у статтях 1, 2 та 5 розділу 5, принципів та правил ЄБРР щодо закупівель;
- усі контракти підлягають попередньому перегляду ЄБРР відповідно до процедур перегляду, визначених у принципах та правилах ЄБРР щодо закупівель.

(31) Згідно зі статтею 5.11 Кредитного договору позичальник (КП «Тролейбусне депо № 2») повинен протягом вісімнадцяти місяців із дати цього Договору укласти з Харківською міською радою договір про надання транспортних послуг (або отримати всі необхідні погодження та дозволи, які потрібні для можливості примусового виконання такого договору), та надати ЄБРР його засвідчену копію протягом 10 днів після його підписання сторонами, а також повинен надалі не припиняти дію та не скасовувати договір про надання транспортних послуг, якщо він не домовиться про інше з ЄБРР у письмовій формі.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

(32) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка в будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або

загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(33) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

(34) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

4.1. Особливості здійснення повноважень органами місцевого самоврядування під час надання гарантій

(35) Підпунктом 1 пункту «а» статті 29 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» встановлено, що до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження управління в межах, визначених радою, майном, що належить до комунальної власності відповідних територіальних громад.

(36) Відповідно до частини другої статті 17 Бюджетного кодексу України місцеві гарантії можуть надаватися за рішенням Верховної Ради Автономної Республіки Крим, відповідної міської ради для забезпечення повного або часткового виконання боргових зобов'язань суб'єктів господарювання – резидентів України, що належать до комунального сектору економіки, розташовані на відповідній території та здійснюють на цій території реалізацію інвестиційних проектів, метою яких є розвиток комунальної інфраструктури або впровадження ресурсозберігаючих технологій.

(37) Відповідно до частини третьої статті 17 Бюджетного кодексу України державні/місцеві гарантії надаються на умовах платності, строковості, а також забезпечення виконання зобов'язань у спосіб, передбачений законом.

(38) Обов'язковою умовою надання місцевої гарантії є укладення договору між відповідним місцевим фінансовим органом та суб'єктом господарювання про погашення заборгованості суб'єкта господарювання перед територіальною громадою міста за виконання гарантійних зобов'язань. Істотними умовами такого договору мають бути зобов'язання суб'єкта господарювання:

- внести плату за надання місцевої гарантії;
- надати майнове або інше забезпечення виконання зобов'язань за гарантією;
- відшкодувати витрати місцевого бюджету, пов'язані з виконанням гарантійних зобов'язань;
- сплатити пеню за прострочення відшкодування зазначених витрат. Пеня нараховується за кожний день прострочення сплати заборгованості у національній валюті з розрахунку 120 відсотків річних облікової ставки Національного банку України за

- офіційним курсом гривні до іноземної валюти, встановленим Національним банком України на день нарахування пені;
- надати гаранту права на договірне списання банком коштів з рахунків суб'єкта господарювання на користь гаранта.

(39) Державні (місцеві) гарантії не надаються для забезпечення боргових зобов'язань суб'єктів господарювання, якщо безпосереднім джерелом повернення кредитів (позик) передбачаються кошти державного (місцевого) бюджету (крім боргових зобов'язань, що виникають за кредитами (позиками) від міжнародних фінансових організацій).

(40) Відповідно до пункту 2 Порядку надання місцевих гарантій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.05.2012 № 541 (далі – Порядок надання місцевих гарантій), місцеві гарантії надаються на підставі рішення Верховної Ради Автономної Республіки Крим або відповідної міської ради, яке повинно містити такі відомості:

- назву інвестиційного проекту, для виконання (реалізації) яких залучається кредит (позика) під гарантію;
- умови надання кредиту (позики) - обсяг, строк, відсотки за користування кредитом (позикою) та строки їх сплати;
- строк надання гарантії;
- розмір і вид забезпечення виконання боргових зобов'язань позичальника;
- розмір плати за надання гарантії.

(41) Згідно з пунктом 4 Порядку надання місцевих гарантій обсяг та умови надання місцевих гарантій погоджуються з Міністерством фінансів України шляхом надсилання Верховною Радою Автономної Республіки Крим або міською радою, що має намір надати місцеву гарантію, письмового повідомлення.

(42) Крім того, постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2016 № 70 затверджено Порядок підготовки, реалізації, проведення моніторингу та завершення реалізації проектів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями. Важливою умовою надання гарантій є укладення договору між Міністерством фінансів України (відповідним місцевим фінансовим органом) та суб'єктом господарювання про погашення заборгованості суб'єкта господарювання перед державою (Автономною Республікою Крим чи територіальною громадою міста) у випадку настання виплат за гарантією.

4.2. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

(43) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес, – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.

(44) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону, дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.

(45) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263(3) або 263(4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору

про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.

- (46) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (47) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років із дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг в будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (48) Відповідно до статті 262 (4) Угоди підприємства уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (49) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень, повинні дбати про те, щоб підприємства, які надають послуги загального економічного інтересу, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.
- (50) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють послуги загального економічного інтересу, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил не перешкоджає виконанню, юридично або фактично, дорученого їм спеціального завдання.
- (51) Додатково, відповідно до рішення Європейського суду від 24.07.2003 № C-280/00 Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, умовою застосування статті 87 (1) Договору про заснування Європейського Співтовариства є те, що державна допомога має впливати на торгівлю між державами-

членами. Надання транспортних послуг на місцевому чи регіональному рівні не виключає цього критерію.

- (52) Проте державне фінансування, призначене для надання міських, заміських чи регіональних транспортних послуг, не підпадає під дію цього положення, якщо таке фінансування розглядається як компенсація за послуги, що надаються суб'єктами-одержувачами для здійснення публічних обов'язків. Для застосування цього критерію мають бути виконані такі умови:
- суб'єкт господарювання повинен виконувати зобов'язання з обслуговування населення, і ці зобов'язання чітко встановлені та визначені;
 - параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання при наданні послуг загального економічного інтересу;
 - суб'єкт господарювання, який надає ці послуги, повинен бути обраний шляхом проведення процедури публічних закупівель. Якщо такої процедури не було дотримано, рівень необхідної компенсації визначається на основі аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання, і належним чином забезпечений транспортними засобами для здійснення цих послуг, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток.

4.3. Вимоги до компенсації витрат, пов'язаних із послугами громадського транспорту

- (53) У статті 4 Закону України «Про міський електричний транспорт» вказано, що оплата транспортних послуг проводиться безпосередньо пасажирями та замовником.
- (54) Відповідно до частини першої статті 5 цього ж Закону основною формою транспортного обслуговування населення є перевезення трамваями і тролейбусами за маршрутами, а метрополітемом, швидкісним трамваем – за лініями відповідно до затверджених в установленому порядку транспортних схем міст (регіонів).
- (55) Згідно з частиною першою статті 7 Закону України «Про міський електричний транспорт» державна політика у сфері міського електричного транспорту проводиться на засадах:
- доступності транспортних послуг для усіх верств населення;
 - пріоритетності розвитку міського електричного транспорту у містах з підвищеним рівнем забруднення довкілля та курортних регіонах;
 - створення сприятливих умов для виробництва вітчизняного рухомого складу та його удосконалення;
 - безбиткової роботи перевізників.
- (56) Статтею 11 цього Закону встановлено, що відносини замовників з перевізниками регулюються законодавством, а також договором про організацію надання транспортних послуг.
- (57) Згідно з частиною другою статті 14 Закону України «Про міський електричний транспорт» установлення тарифів на проїзд у транспорті здійснюється з урахуванням необхідності забезпечення безбиткової роботи перевізників та забезпечення захисту малозабезпечених громадян. У разі встановлення рівня тарифу, який не покриває витрат, пов'язаних з перевезенням пасажирів, втрати перевізника компенсуються уповноваженим органом, яким затверджуються тарифи, за рахунок коштів відповідних бюджетів.

- (58) Згідно зі статтею 93 Договору ЄС допомога суб'єктам господарювання визнається сумісною з положеннями Договору ЄС, якщо вона забезпечує потреби координації транспорту або якщо вона є відшкодуванням за виконання окремих зобов'язань, притаманних поняттю громадської послуги.
- (59) Пунктом 5 преамбули Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23.10.2007 про послуги громадського транспорту з перевезення пасажирів залізницею і автомобільними шляхами (далі – Регламент) встановлено, що компетентні органи держав-членів повинні бути здатними забезпечувати надання послуг громадського пасажирського транспорту, зокрема, шляхом застосування таких механізмів:
- надання ексклюзивних прав на здійснення цих послуг підприємствам – надавачам публічних послуг;
 - фінансової компенсації витрат підприємствам, що надають такі послуги;
 - визначення загальних правил функціонування громадського транспорту, що застосовуються для всіх підприємств.
- (60) Пунктом 27 преамбули Регламенту передбачено, що компенсація, надана компетентними органами для покриття витрат, пов'язаних із виконанням зобов'язання надавати громадські послуги, повинна обчислюватися таким чином, щоб запобігти надмірній компенсації. У тих випадках, коли орган державної влади укладає контракт про надання громадських послуг без проведення конкурентних тендерних процедур, він повинен визначити чіткі правила для того, щоб розмір компенсації був адекватним з огляду на забезпечення бажаного рівня ефективності та якості послуг.
- (61) Пунктом 34 преамбули Регламенту передбачено, що компенсація витрат надавачам послуг громадського пасажирського транспорту має бути такою, щоб підприємства, відповідальні за надання громадських послуг, працювали на принципах та умовах, які дозволяють їм виконувати відповідні завдання. Така компенсація може визнаватися сумісною з правилами державної допомоги за певних умов. По-перше, вона має надаватися саме для забезпечення послуг, що становлять загальний інтерес. По-друге, для уникнення спотворення економічної конкуренції вона не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат, понесених у зв'язку з наданням таких послуг, з урахуванням отриманого доходу та розумного прибутку.
- (62) Відповідно до статті 2 Регламенту громадський пасажирський транспорт – це послуги загального економічного інтересу у сфері пасажирського транспорту, що надаються громадянам на недискримінаційній та постійній основі.
- (63) Згідно зі статтею 2 Регламенту компенсація за надання громадських послуг означає будь-яку вигоду, в тому числі фінансову, надану безпосередньо або опосередковано компетентним органом влади за рахунок державних коштів протягом періоду виконання зобов'язань про надання громадських послуг або пов'язаних із періодом, в якому ці послуги надавалися.
- (64) Відповідно до статті 4 Регламенту договір про надання громадських послуг повинен містити:
- чітко визначені зобов'язання щодо громадських послуг, які повинен виконувати суб'єкт господарювання, та відповідні географічні зони;
 - параметри, на підставі яких розраховується компенсація, та наявність будь-яких ексклюзивних прав;
 - механізми визначення розподілу витрат, пов'язаних із наданням послуг. Витрати можуть включати, зокрема, витрати на персонал, енергію, витрати на інфраструктуру,

технічне обслуговування та ремонт транспортних засобів загального користування, рухомого складу.

- (65) Тривалість дії договору не повинна перевищувати 10 років для транспортних послуг, що здійснюються автобусами, та 15 років – для послуг пасажирського транспорту залізничними рейсами.
- (66) У разі потреби, з урахуванням умов зносу активів, тривалість договору про надання транспортних послуг може бути збільшена максимум на 50 відсотків, якщо підприємство закуповує ці активи самостійно, які є значними щодо загальних активів, необхідних для здійснення виключно послуг пасажирського транспорту, що підпадають під дію договору. Якщо це обґрунтовано витратами, що випливають з певної географічної ситуації у найвіддаленіших регіонах, тривалість договору про надання транспортних послуг може бути збільшена максимум на 50 відсотків.
- (67) Відповідно до пункту 2 статті 5 Регламенту будь-який компетентний орган місцевого самоврядування, якщо це прямо не заборонено національним законодавством, може приймати рішення про самостійне надання послуг громадського пасажирського транспорту, а також може прямо укладати договори про надання громадських послуг із відокремленими підприємствами, щодо яких орган місцевого самоврядування здійснює такий же контроль, яким він володіє по відношенню до власних підрозділів. Якщо компетентний місцевий орган влади приймає відповідне рішення, у такому разі застосовується таке:
- при вирішенні, чи здійснює компетентний орган контроль над підприємством, беруться до уваги: ступінь представництва органу влади в керівних або наглядових органах, права власності, вплив та контроль над стратегічними рішеннями підприємства;
 - підконтрольні органу влади підприємства, що надають послуги громадського пасажирського транспорту, не мають права брати участь у тендерних процедурах, предметом яких є надання послуг громадського пасажирського транспорту, організованих за межами території компетентного місцевого органу влади.
- (68) Відповідно до частини третьої статті 8 Закону України «Про міський електричний транспорт» органи місцевого самоврядування, зокрема, створюють належні дорожні умови для здійснення перевезень, реалізують заходи з розвитку, вдосконалення та облаштування маршрутної мережі, виконують інші функції щодо створення безпечних умов діяльності у сфері міського електричного транспорту згідно із законодавством.
- (69) Умовами Кредитного договору передбачається закупівля до 50 одиниць нових низькопідлогових тролейбусів, запасних частин, діагностичного обладнання та обладнання для технічного обслуговування та ремонту тролейбусів і пов'язаних із ними послуг, поставку й установку обладнання для модернізації тягових підстанцій шляхом відкритого міжнародного тендера.
- (70) Отже, місцева гарантія надається для забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченням, залученим КП «Тролейбусне депо № 2», для реалізації Проекту, що фінансується ЄБРР. Проект передбачає придбання нових низькопідлогових тролейбусів та пов'язане сервісне й діагностичне обладнання. Проект спрямований на модернізацію застарілого рухомого складу, поліпшення організації пасажирських перевезень шляхом удосконалення транспортної мережі пасажирського транспорту міста, які є витратами, пов'язаними з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

(71) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, в частині компенсації обґрунтованих витрат.

(72) За інформацією, поданою в Повідомленні, КП «Тролейбусне депо № 2» має право використовувати кредитні кошти, які покриті гарантією, виключно на реалізацію Проекту. Крім того, положеннями Кредитного договору передбачено, що всі товари, роботи і послуги, необхідні для реалізації Проекту, будуть закуплені КП «Тролейбусне депо № 2» у відповідних підрядників виключно на тендері та на умовах, передбачених правилами ЄБРР.

(73) Гарантія, яка надається Харківською міською радою для виконання кредитних зобов'язань КП «Тролейбусне депо № 2», буде забезпечена місцевим бюджетом міста Харкова, тобто за рахунок місцевих ресурсів.

(74) До Повідомлення було додано, зокрема:

- рішення 21 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 22.08.2018 № 1216/18 «Про надання згоди комунальному підприємству «Тролейбусне депо № 2» на укладення кредитного договору з Європейським банком реконструкції та розвитку на придбання тролейбусів під гарантію Харківської міської ради» та проект договору гарантії, відшкодування та підтримки проекту між Харківською міською радою та Європейським банком реконструкції та розвитку;
- наказ Міністерства фінансів України від 24.10.2018 № 853 «Про погодження обсягу та умов надання місцевої гарантії Харківською міською радою у 2018 році»,

що відповідає Порядку надання місцевих гарантій.

(75) Додатковим листом від 04.02.2019 № 348/0/78-19 зазначено, що договір про погашення заборгованості підприємства перед територіальною громадою міста Харкова за виконання гарантійних зобов'язань між Харківською міською радою та КП «Тролейбусне депо № 2» буде укладено найближчим часом,

що відповідає Бюджетному кодексу України та Порядку підготовки, реалізації, проведення моніторингу та завершення реалізації проектів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2016 № 70.

(76) Зобов'язання КП «Тролейбусне депо № 2» з обслуговування населення чітко встановлені та визначені Законом України «Про міський електричний транспорт» та Статутом КП «Тролейбусне депо № 2», затвердженим заступником директора Департаменту – начальником Управління комунального майна та приватизації Департаменту економіки та комунального майна Харківської міської ради від 24 січня 2018 року (далі – Статут).

(77) Відповідно до Статуту, засновником та власником КП «Тролейбусне депо № 2» є територіальна громада міста Харкова в особі Харківської міської ради. Метою діяльності КП «Тролейбусне депо № 2» є, зокрема, задоволення потреб населення в пасажироперевезеннях. Предметом діяльності КП «Тролейбусне депо № 2» є, зокрема, надання послуг із перевезення пасажирів наземним електричним транспортом.

- (78) Відповідно до Статуту майно КП «Тролейбусне депо № 2» є комунальною власністю територіальної громади міста Харкова, знаходиться у КП «Тролейбусне депо № 2» на праві господарського відання, що відповідає нормам пункту 2 статті 5 Регламенту.
- (79) КП «Тролейбусне депо № 2» не бере участі в інших тендерах на надання послуг із перевезення пасажирів, що проводяться за межами території компетентного місцевого органу влади, що відповідає нормам пункту 2 статті 5 Регламенту.
- (80) Враховуючи вимогу частини четвертої статті 263 Угоди, а також пункт 1 додатка до Регламенту, Харківська міська рада повинна розробити Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до вимог додатка до Регламенту.
- (81) Відповідно до інформації, надісланої додатково листом від 04.02.2019 № 348/0/78-19, відповідний виконавчий орган Харківської міської ради найближчим часом розробить Методику розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами.
- (82) КП «Тролейбусне депо № 2» здійснює ведення окремих рахунків, належний розподіл доходів та витрат, а також будь-яких заходів із запобігання витрачання державних коштів на інші види господарської діяльності. Крім того, всі кредитні кошти, відповідно до Кредитного договору, надаються від ЄБРР двома траншами та можуть бути спрямовані лише на реалізацію Проекту, що виключає можливість використання кредитних коштів для комерційних цілей.
- (83) Відповідно до умов Кредитного договору КП «Тролейбусне депо № 2» повинно застосовувати систему бухгалтерського обліку та контролю витрат, які правдиво відображають фінансовий стан, фінансові показники, інформацію про рух грошових коштів.
- (84) Відповідна правова база для обчислення компенсації витрат КП «Тролейбусне депо № 2», пов'язаних із наданням громадських послуг, передбачена частиною другою статті 14 Закону України «Про міський електричний транспорт», яка визначає, що в разі встановлення рівня тарифу, який не покриває витрат, пов'язаних із перевезенням пасажирів, втрати перевізника компенсуються уповноваженим органом, який затверджує тарифи, за рахунок коштів відповідних бюджетів.
- (85) Отже, надання місцевої гарантії для забезпечення виконання боргових зобов'язань за Кредитним договором не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» за умови:
- укладення договору між Харківською міською радою та КП «Тролейбусне депо № 2» про надання транспортних послуг;
 - розроблення Харківською міською радою Методики розрахунку компенсації на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини четвертої статті 263 Угоди, а також вимог, що містяться в додатку до Регламенту (ЄС) № 1370/2007 Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2007 року про громадські послуги з перевезення пасажирів залізницею та автомобільними шляхами.
- (86) Разом з тим слід зазначити, що:

- кредитні кошти, які покриваються місцевою гарантією, повинні спрямовуватись виключно на реалізацію Проекту та не можуть бути використані для здійснення комерційної діяльності КП «Тролейбусне депо № 2»;
- використання кредитних коштів, які покриваються місцевою гарантією та спрямовані на реалізацію Проекту, для здійснення комерційної діяльності міститиме ознаки державної допомоги.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2016 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13.09.2018 № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.11.2018 за № 1337/32789), на підставі інформації, наданої Департаментом інфраструктури Харківської міської ради, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що надання Харківською міською радою місцевої гарантії для забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченням, залученим комунальним підприємством «Тролейбусне депо № 2» для реалізації інвестиційного проекту «Оновлення тролейбусного парку м. Харків», що передбачена проектом договору гарантії, відшкодування та підтримки проекту між Харківською міською радою та Європейським банком реконструкції та розвитку, а також Кредитним договором між комунальним підприємством «Тролейбусне депо № 2» та Європейським банком реконструкції та розвитку, на період з 01.01.2019 по 31.12.2031 **не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».**

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

В. о. Голови Комітету

М. НІЖНИК